

DOMMERKOMPENDIUM FOR **ENGELSK SETTER**

Godkjent av NKK Standardkomité, 10. desember 2025

Utgitt av
Norsk Engelsksetterklubb
Oslo, desember 2025

Utarbeidet av NESK avlsråd i 2007.

Revidert 2025.

NESK avlsråd's medlemmer har revidert dommerkompendium etter gjeldende FCI standard. For å kvalitetssikre dokumentet har vi søkt hjelp og rådgivning hos noen av de dommere som har dømt flest engelsk settere de siste årene, og kjenner rasen meget godt.

NESK avlsråd takker: Svein Nordvang, Rune Tyvold, Eldrid S Kjørren, Jørn Presterudstuen og Petter Steen for meget god hjelp og rådgivning.

Disse har bidratt med fotos til kompendiet: Oddur Örvar Magnusson, Bente Bogstad, Berit Engh, Beate Aase Heidenreich, Kari og Ivar Ellingsen, Line Haugen, Øyvind Johansen, Pia Camilla Strandrud, Marte Ottesen, Annika Wågstøm og Anders Nilsson, Anne-Grethe Sætrang, Trygve Heyerdahl jr., Jan-Eric Andersson, Stein Helge Østerli, Robin Gates Manitoba, Sofie Ottesen, Giskén Dobloug Markussen, Carl-Eric Odelberg i tillegg bilder fra iStock og gamle årbøker.

Historikk

Opprinnelse, historikk og formålet med enhver rase må være grundig kjent for fullt ut å kunne forstå rasens eksteriør.

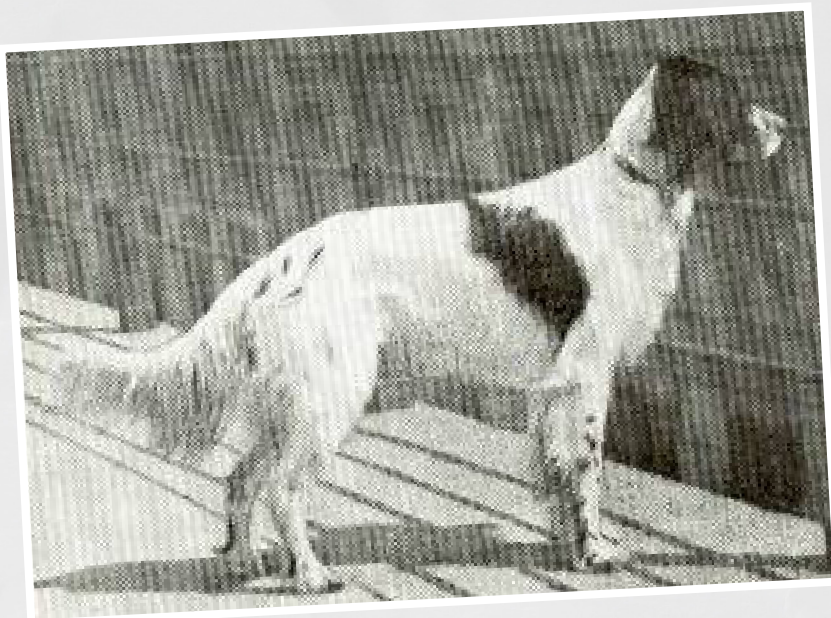
I Tyskland, Danmark og Sverige jaktet man tidlig med stående hunder – de såkalte hønsehunder. Danske jegere brakte med seg slike hunder til jakt i Norge. Men det var først i midten av forrige århundre, da de engelske «gentlemen» tok med seg sine settere hit til landet, at interessen for denne form for jakt ble vekket hos oss.

Den moderne engelsk setter slik vi kjenner den er i første rekke en enkelt manns verk. Denne mannen var Edward Laverack (1798–1877). Han grunnla sin stamme på de «settere» han i 1825 fikk av presten Harrison. Disse «settere» var et resultat av Harrisons innavlsarbeid gjennom over 30 år. Hundene hadde blodslinjer fra datidens forskjellige setterstammer, blant annet spanske jaktspaniels og franske og tyske langhårete hønsehunder. Edward Laverack brukte nesten en menneskalder på å få frem sin berømte Laveracksetter. Etter over 40 års konsekvent innavl på setterne Ponto og Moll fremsto Laveracksetteren som en meget ensartet type, seig og utholdene – og særdeles godt skikket til det den var avlet frem mot – nemlig rypejakt i de skotske «highlands».

Edward Laverack var ikke interessert i noen annen form for jakt – for ham var det bare rypejakten som betød noe – og det var erfaringene fra denne jakten som ble avgjørende for hans valg av avlsdyr. Laverack opplevde å få sin egen standard, som han hadde laget for sin stamme, anerkjent av The English Setter Club som den offisielle standard for engelsk setter.

R. Purcell Llewellyn (1840–1925), tok opp arven etter Edward Laverack og videreforedlet denne stammen med samme målsetting for øye. Man kan trygt si at den moderne, sosiale engelske setter ble skapt av denne waliseren som offentlig uttalte «at det hadde vært lettere å bare konsentrere seg om jakttegenskaper og dresserbarhet – men jeg hater å se en stygg hund – jeg holder mine hunder for min fornøyelse og ikke for penger – derfor tillater jeg å glede meg selv med å se en vakker hund arbeide under jakten».

Dan Llewellyn

Llewellyn Count

Llewelin la i all sin tid som oppdretter avgjørende vekt på at engelsk setteren ikke bare skulle være en fantastisk god jakthund, men den skulle også samtidig være både funksjonell og vakker og fullt ut tilfredsstillende eksteriørstandardens krav. Og Llewelin målsetting om en «**dual purpose dog**» har alltid vært grunnpilaren i de nordiske setterklubbers avlsarbeid.

At engelsk setteren først og fremst er en hund utviklet for krevende høyfjellsjakt, men samtidig er vakker og sosial, gjorde den tidlig populær og etter hvert til den mest populære stående fuglehund her i Norge. I dag registreres det her i landet rundt 800 engelsk settere hvert år, og rasen har i årevis ligget blant de 5 mest populære på NKKs registreringsstatistikk. Når vi så vet at engelsk setteren er en fullblods jakthund, viser dette hvilken posisjon rypejakten har her hos oss. Engelsk setteren er ingen selskapshund, og får heller ikke bli det – like lite som den får bli en ren utstillingshund. Rasen er også i dag en typisk jakthund med lange og rike tradisjoner i hele Norden.

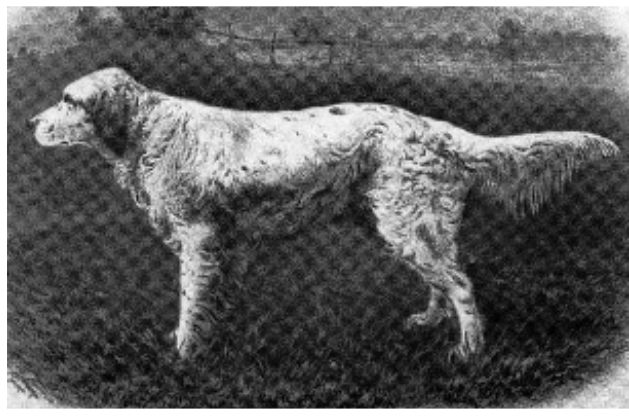
Det er et beklagelig faktum at engelskmennene allerede før århundreskiftet maktet å dele rasen i to. Engelsk setterfolket der delte seg i to leire – en jakt- og jaktprøveleir og en utstillingsleir – og resultatet ser vi i dag. I dag finnes det to ganske forskjellige typer engelsk settere flere steder rundt om i verden – en utstillingshund, «såkalt show- eller benchdog», og en jakttype – «fieldtrailer». Begge typene har utviklet seg i hver sin retning langt vekk fra den opprinnelige Llewelinsetteren. Showsetteren er ofte en for stor, tung og sedat hund, i de fleste tilfelle uegnet som jakthund, mens fieldtrail-typen har utviklet seg til å bli en uedel, liten, kvadratisk hund med åpne vinkler, kort kryss og høyt ansatt hale.

Som kjent har vi ikke en slik deling av type her i Skandinavia, slik som vi ser det i England og visse andre land. Hele Skandinavia står samlet bak målsettingen om at engelsk setteren skal være en «dual purpose dog» – hvilket ganske enkelt betyr: Den samme type hund skal fungere både til jakt og på utstilling, den skal være «fit for function».

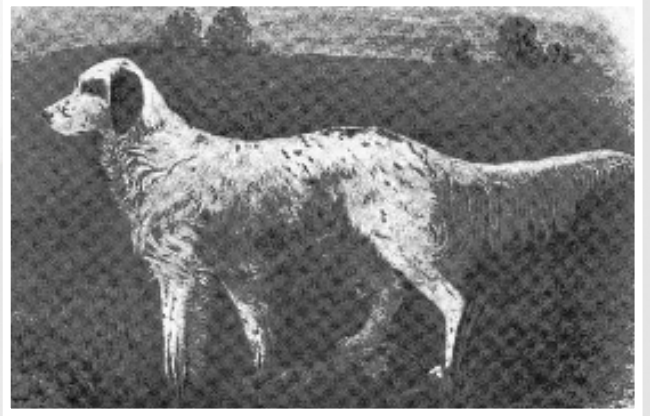

Rasens utvikling

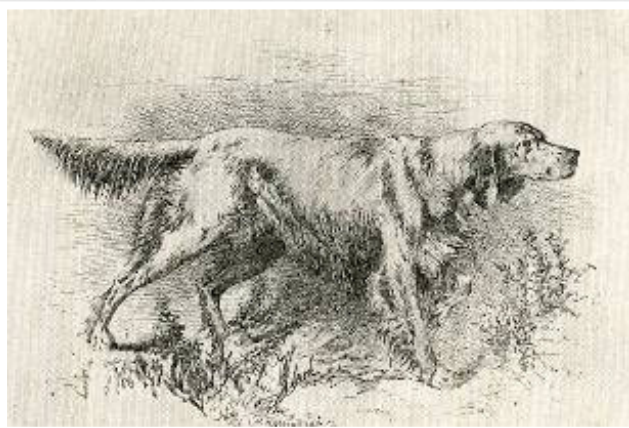
Billedkavalkaden viser typeutviklingen av engelsk setteren fra 1840 og frem til i dag.

Dash – 1840

Fred II – 1850

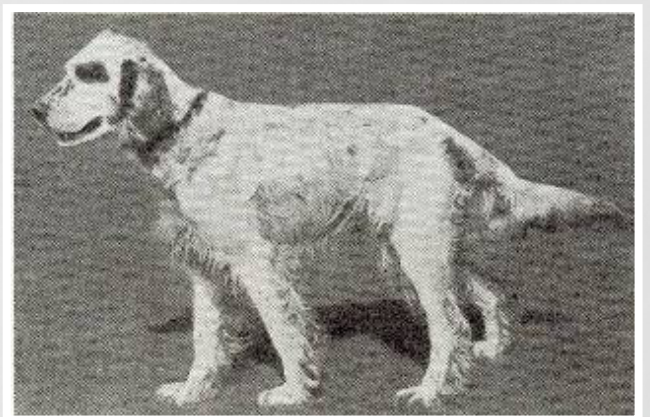
Monk av Furness – 1885

Sir Tatton – 1890

Orange Bloom – 1905

Lord Byron – 1910

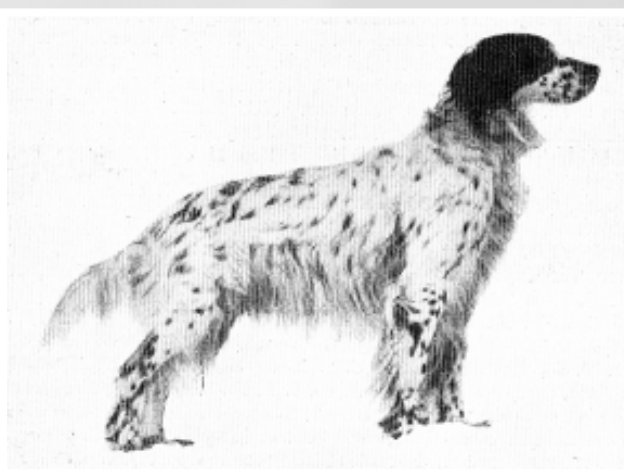
Corton Wind'em – 1920

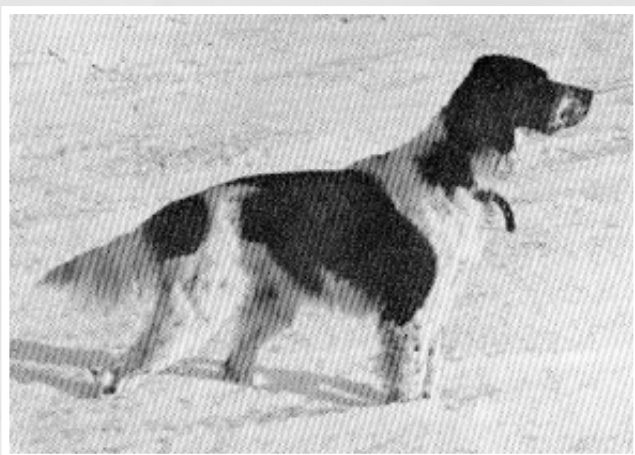
Ch Storfossens Cry – 1930

Swift av Tornø – 1932

Ving – 1937

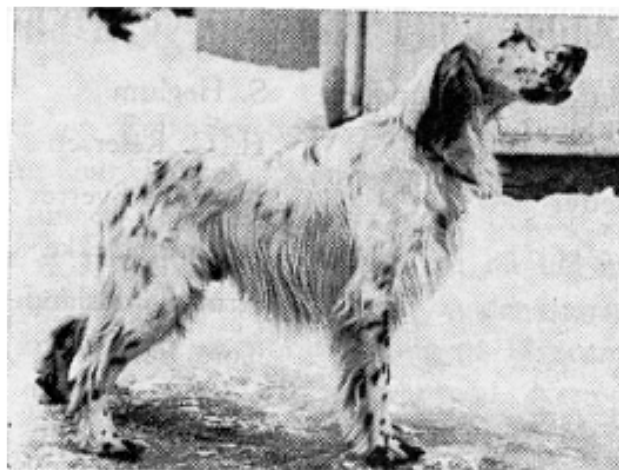
Lord Willmann – 1937

Skottebos Sport – 1950

Ch Viddas Trond – 1951

Dobb Ch Østvangens Blue White – 1966

Ch Prikkens Will – 1967

Patrick – 1990

Ch Steinrøysas Iver – 2000

Trico Hunter – 2007

Original 24.06.1987
Revidert 07.09.1998 GB
NKK 14.10.1999
FCI: 28.10.2009
NKK: 01.06.2022

GRUPPE: 7
FCIs RASENR.: 2

Rasebeskrivelse for engelsk setter

Kommentarene skal leses sammen med originalstandarden, og er ment som et supplement til denne. Til de punkter standarden er dekkende, gis ikke kommentarer.

FCI standarden skrevet med GRØNT, NESK kommentarer med blått.

Opprinnelsesland/hjemland:

Storbritannia

Bruksområde:

Stående fuglehund

Helhetsinntrykk:

Middels høy med rene linjer, elegant i utseende og bevegelser.

***Kommentar:** Engelsk setteren er en middels stor langhåret, harmonisk bygget stående fuglehund. Den skal ha passe kraftig benstamme, være velvinklet, muskuløs, med velutviklet brystkasse, kort sterk lend og bredt kryss. Engelsk setteren er en jakthund som stiller store krav til konstruksjon. Den skal ikke være lymfatisk, tung eller overpelset, men heller ikke for elegant med overdrevent dyp, og/eller flat brystkasse. Den skal ha god reisning, være kort rektangulær (høyde: lengde = 9:10) og gi inntrykk av evne til stor fart og utholdenhet, utpreget edel med eleganse i utseende og bevegelser.*

Adferd/temperament:

Meget energisk og med stor jaktlyst. Utpreget vennlig og med rolig temperament.

***Kommentar:** En utpreget vennlig hund med rolig temperament som aldri må virke sedat og tung, heller ikke stresset, reservert eller utilgjengelig. Den skal være våken og energisk. Avvik fra dette i form av utypisk atferd beskrives i kritikken.*

Hode:

Langt og temmelig tørt. Bæres høyt.

Kommentar: Hodet skal være langt med skarpt skårne rektangulære og parallelle linjer, virke edelt, ganske smalt og temmelig tørt med liten forskjell på bredden foran og bak, flate kinn.

Skalle:

Hvelvet fra øre til øre som viser god plass til hjernen. Tydelig nakkeknøl.

Kommentar: Skallen skal være lett hvelvet fra øre til øre. Sett i profil bør skallens overlinje, samt snutepatiets over og underlinje være rette og parallelle. Veldefinert og tydelig nakkeknøl (occipitalben).

Stopp:

Godt markert.

Kommentar: En del hunder mangler veldefinert stopp.

ANSIKTSREGIONEN**Nesebrusk:**

Sort eller leverfarget i henhold til pelsfargen. Vide nesebor.

Kommentar: Fargen på nesebrusk skal harmonere med pelsfargen og være godt pigmentert. Kjøttfarget nesebrusk er ikke ønskelig.

Snuteparti:

Moderat dypt og temmelig skvært. Lengden fra stoppen til nesebrusk lik skallelengden fra nakkeknølen til øynene.

Kommentar: Mange hunder har noe kort snuteparti. Snuten skal ha god bredde med skvært skårete lepper (der leppenes underlinje er parallelle med neseryggen), uten markert leppefold. Snutepartiet skal ikke virke lett og snipete. Neseryggen skal være rett og sett fra siden løpe parallelt med skallens overlinje. Vide åpne nesebor.

Lepper:

Ikke for hengende.

Kjever/tenner:

Kraftige kjeve og tilnærmet like lange. Perfekt og regelmessig saksebitt. Komplette tannsett ønskelig.

Kommentar: Kjevene skal være sterke, like lange med en velutviklet underkjeve og med et regelmessig saksebitt og med ønskelig komplett tannsett. Det er ønskelig at tannmangel og bittfeil påføres kritikken.

Øyne:

Ovale og ikke utstående. Mildt, klart og uttrykksfullt blikk. Fargen fra hasselnøtt-brun til mørk brun, jo mørkere jo bedre. Kun hos «liver belton»-fargede hunder aksepteres lysere øyefarge.

Kommentar: Øynene skal være ovale. Ikke store, runde og verken utstående eller innsunkne, men med et mildt, klart og uttrykksfylt blikk uten slappe øyelokker, disse skal være stramme. Lyse øyne forstyrrer uttrykket og er ikke ønskelig.

Ører:

Moderat lange, lavt ansatte og hengende i fine folder tett inntil kinnene. Ørespissen fløyelsaktig, øvre delen dekket med fin, silkeaktig pels.

Kommentar: Ørene skal være ganske tynne, moderat lange, lavt ansatt i høyde med øynene, men ikke så lavt og lange at de fører til at hunden mister det typiske uttrykket.

Hals:

Elegant, ganske lang, muskuløs og tørr, lett nakke bue, tydelig og ren overgang fra hodet. Bredere og meget muskuløs ved skulderansettingen. Aldri løs eller hengende halshud.

Kommentar: Elegant, lang og muskuløs, men tørr og med en elegant harmonisk edel overgang til manken, aldri grov, aldri løs halshud. En fremskutt skulder vil rent optisk forkorte halslinjen og forlenge rygglinjen og er en vanlig feil.

FORLEMMER**Skulder:**

Godt tilbakelagt, skråtilt.

Kommentar: Tydelig forbryst. Skulderbladene skal være godt tilbakelagte, skråstilte og godt tilliggende, med god vinkling i skulder og albueledd godt muskelsatt.

Albue:

Godt tilliggende.

Kommentar: Frie, ikke inn- eller utoverdreide albuer.

Underarm:

Rett og meget muskuløs med rund benstamme.

Mellomhånd:

Kort, kraftig, rund og rett.

Kommentar: Korte, svakt skråstilte mellomhender sett fra siden, og rett sett forfra.

Poter:

Tykk tredeputer, kompakte, godt hvelvede tær, godt beskyttet av hår mellom tærne.

Kommentar: Kompakte, godt hvelvede poter med hår mellom tredeputene. Flate, sprikende poter er en feil som nedsetter hundens bruksegenskaper.

Kropp:

Moderat lang.

Rygg:

Kort og vannrett.

Kommentar: Overlinjen (rygg og lend) skal være rett og går over i et moderat fallende bredt kryss.

Lend:

Bred, lett hvelvet, kraftig og muskuløs.

Kommentar: Lenden er kort, bred, lett hvelvet og med velutviklet muskulatur. Krysset langt, bredt, muskuløst og svakt hellende.

Bryst:

Dypt med god bredde mellom skulderbladene. Godt hvelvede og avrundede ribben, også de bakre ribben lange og velutviklede.

Kommentar: Brystet skal være dypt, langt og rekke ned til albueleddet og med godt hvelvede ribber uten å være tønneformet. Volumfattig smal, flat brystkasse med flate ribben henger ofte sammen med muskelfattig smal lend og smalt muskelfattig kryss og er uønsket med tanke på hundens bruksområde. Kjølformet (pæreformet) brystkasse er også uønsket, da det går ut over frontens stabilitet og gir redusert volum til hjerte og lunger. Harmonisk underlinje uten oppknepen buk.

Hale:

Ansatt nesten i forlengelsen av overlinjen, middels lang, når ikke nedenfor halseleddet, verken opprullet eller rett, svakt buet eller sabelformet, men uten tendens til å peke oppover. Fanen lang og rett hengende, begynner rett etter haleroten og øker jevnt i lengden mot midten og deretter gradvis smalere mot halespissen. Pelsen lang, skinnende, bløt og silkeaktig bølget, men ikke krøllet. Logrende og livlig i bevegelse og bæres ikke over overlinjen.

Kommentar: Halen skal være en naturlig forlengelse av overlinjen. Haleknekk er en feil som bedømmes avhengig av alvorlighet.

BAKLEMMER

Helhetsinntrykk:

Muskuløse og lange fra hofte til haseledd.

Kommentar: Kraftige, brede muskuløse lår og underlår, lange fra hofte til hase og med god knevinkel. Harmonerer med vinklene i front.

Lår:

Lange.

Knær:

Velvinklede.

Underlår:

Lange.

Haser:

Verken inn- eller utoverdreid. Lavt ansatte.

Poter:

Tykke tredeputer, kompakte, godt hvelvede tær, godt beskyttet av hår mellom tærne.

Bevegelser:

Frie og elegante bevegelser, i stand til fart og utholdenhet. God fleksibilitet i haseleddet som viser kraftfullt driv i bakparten. Sett bakfra ligger hofte, kne og haseledd på linje. Hodet bæres naturlig høyt.

Kommentar: Energiske, effektive, smidige og jordvinnende i full balanse med høyt båret hode. Inntrykket av hurtighet, smidighet og utholdenhet er avgjørende for typen. NESK ber dommerne legge særlig vekt på bevegelsene, som skal gjenspeile hundens opprinnelige bruksområde med vekt på effektivitet og stabilitet.

PELS

Hårlag:

Fra bakhodet i linje med ørene skal pelsen være svakt bølget, ikke krøllet, lang og silkeaktig som pelsen for øvrig. Baksiden av for- og bakben rikelige faner nesten ned til potene.

Kommentar: Svakt bølget, tett, moderat langt og uten krøller. Fine faner under buk og bak på bena. Snaut, tørt hårslag, likeledes overdreven lang pels er en feil.

Farge:

Sort og hvit (blue belton); orange og hvit (orange belton); lemon og hvit (lemon belton); lever og hvit (liver belton); trikolor (trefarget, dvs. blue belton og tan eller liver belton og tan). Hunder uten store, fargede partier på kroppen, men småflek- ket (belton) over hele foretrekkes.

Kommentar: Lyse hunder farget med beltonmarkeringer foretrekkes. Fargefelt på hodet og ørene er typisk. Urene farger som gir et sotet inntrykk i alle fargekombinasjoner er mindre ønskelig. Alle andre farger er uønsket.

Bemerkning fra FCIs Standardkomite:

«Belton» er den tradisjonelle betegnelsen på den karakteristiske flekkete tegningene hos rasen. Belton er en landsby i Northumberland, og uttrykket er skapt og utbredt via en bok om engelsk setter skrevet av Edward Lavarack, en oppdretter som har hatt vesentlig innflytelse på rasens utseende i dag.

Størrelse:

Mankehøyde:

Hannhunder: 65–68 cm

Tisper: 61–65 cm

Kommentar: NESK ønsker at man setter fokus på helhet, type og rasens formål som jakthund når man vurderer hundens størrelse. Ved kun å fokusere på høyde vil man måtte gi avkall på langt viktigere kvaliteter som også er svært sentralt for typen, slik som substans, benstamme og stabilitet i kroppen. I rasens hjemland forekommer ikke høydemåling på utstilling.

Feil:

Ethvert avvik fra foregående punkter skal betraktes som feil. Hvor alvorlig feilen er, skal graderes etter hvor stort avviket er og effekten på hundens helse og velferd, samt dens evne til å utføre sitt tradisjonelle arbeid.

Diskvalifiserende feil:

Aggressive eller for sky.

Tydelige tegn på fysiske eller psykiske defekter.

OBS

Hannhunder skal ha to normalt utviklede testikler på normal plass.

Rasebeskrivelsen er oversatt fra gjeldende FCI-standard,

Norsk Kennel Klub, 01.06.2022

Hanner – utmerkede typer

Utmerkede proporsjoner i kropp og hode, tydelig kjønnspreget, utmerket farge og tilstrekkelig pels. (litt vel fallende overlinje)

Utmerket overlinje, kryss, vinkler, pels og farge. Kraftig hannhund med utmerket kjønnspreget uten å bli for tung. (aningen lang i lende)

Utmerket kjønnspreget, gode proporsjoner, farge og pels. Normale vinkler og godt forbryst. Kraftfull uten å være tung. (litt markert leppefall)

Tisper – utmerkede typer

Utmerket i proporsjoner, kjønnspreget og eleganse. Kraftig tisper uten å virke tung, og har også et flott hode.

Prima størrelse og proporsjoner, flott hode med fint uttrykk. Velkroppet, med noe snaut hårlag. Markert forbryst, men står aningen steilt på bildet.

Utmerkede hoder – hann

Utmerkede hoder – tisper

Uakseptable typer

Show setter, for mye lepper, steil og fremskutt skulder, overvinklet bak, rikelig beheng.

Overdimensjonert showsetter fra USA, åpne lemmevinkler, overpelset.

Typisk field trial hund. Dårlig pels. Steil front, kort kryss, høyt ansatt hale.

Bred front, mangler dybde, utoverdreide albuer.

Gode bevegelser

